

Teavituskampania Ära Põe

Etapp 1 - juuni

PÕHISÕNUM JA JUTUPUNKTID

Üldteema: vähenenud töövõime ja erivajadustega inimeste kaasamine tööellu

Põhisõnum: Erivajadusega inimesed osalevad ise suuremahulise sotsiaalkampania loomises, et julgustada ühiskonda olema erivajaduste suhtes rohkem avatud.

Sotsiaalministeeriumi eestvedamisel tehakse sel suvel valmis Eesti üks esimestest sotsiaalkampaniatest, mille meeskonda on teadlikult kaasatud vähenenud töövõimega oma ala eksperdid. Näitame, et need meeskonnad on edukad ja efektiivsed!

JUTUPUNKTID:

- **Juunis alustas sotsiaalkampania töörühm, mille meeskonda on kaasatud erivajadustega oma ala eksperdid:** nägemispuudega tekstilooja Jakob Rosin, nõrgenenud kuulmisvõimega fotograaf Tiiu Hermat ja ratastoolis liikuv disainer Daniel Kotsjuba. Kampania jõuab avalikkuse ette augusti lõpus.
- **Teavituskampaniat tehes me ainult ei räägi, vaid tegutseme ja näitame reaalselt kogemust.** Kultuurikatlas kogunenud meeskonnatöö eesmärgiks on anda eeskujuga ja julgustada puudega inimeste kaasamist tööellu. Jagada oma kogemusi läbi videopäeviku ning koostöös tuua sügiseks avalikkuse ette valmis teavituskampania, mis toetaks vähenenud töövõime ja erivajadustega inimeste osalemist ühiskonna- ja tööelus.
- **Miks see teema on oluline? Sest sellest sõltub ligemale 100 000 erivajadusega inimese rõõmsam ja parem elu. See puudutab otsemalt või kaudsemalt kõiki tööealisi elanikke, kes töökollektiivid moodustavad.** Vähenenud töövõimega inimeste kaasamine on väga oluline teema, sest töövõimetusega inimesi on 2016. aasta seisuga Eestis kokku ligi 100 000. Seevastu puuetega töövõimetuspensionäridest töötas samal perioodil vaid 39%, kuigi valdav enamus seda sooviks: et end erialaselt arendada, suhelda ja suurendada majanduslikku kindlust.
- **Mis on täna takistuseks? Erivajadustega inimeste kaasamisel töökollektiivi on palju just emotsionaalseid takistusi (müüte ja asjatuid hirme), mis vajavad teadlikkuse kasvatamist kõigi tööealiste inimeste hulgas – selgitamist ja ka ekspertide poolt instrueerimist.** See on loodava teavituskampania lähtekoht. Tänane sotsiaalkampania meeskond, mille oleme ellu kutsunud, on hea näide

sellest, kuidas hirme ja kohmetust on alguses palju, kuid tegelikkuses on töö sujuv, tempokas ja tulemuslik.

- **Mis on peamine kogemus, mille töörühm on saanud?** Erivajadusega inimesed saavad üldjuhul iseseisvalt hakkama ja kolleegid ei pea selle pärast liigselt muretsema. Reklaamimeeskond oli alguses mures, kuidas saavad pime tekstikirjutaja ja ratastoolis liikuv disainer Kultuurikatla II korrusele, kuid kõik said ise kohale ja andsid teada, kui vajasid abi. Kõik kulges. Sa pead kolleegina lihtsalt näitama, et oled valmis aitama, kui seda on vaja. Ekspertidena annavad erivajadusega inimesed erialase panuse samaväärselt teistega.
Tihti on erivajadusega seotud aga uus vaatenurk või kogemus, mis annab lisandväärtuse. Näiteks sai sellise kogemuse töörühm läbi kuulmisaparaati kasutava Tiiu osalemise. Kuulmisaparaat nõuab ühte kõnelejat korraga, et kõnet eristada. Tiiu andis sellest teada ja koosolekutel ei räägitud üksteisest üle ega segatud kõnelejale vahele, mis on iga koosoleku juhataja unistus.
- Jah, erivajadusega inimesed vajavad sageli ka eritingimusi, kuid siin aitavad näiteks Töötukassa nõustajad. Alati saab abi ja instrueerimist korraldada. Eelmisest aastast on selleks Eestis suuremad võimalused kui kunagi varem.

Q&A ning reaktiivne valmisolek:

Kampaania rahastamine

Kampaaniat rahastatakse Euroopa Liidu vahenditest (Euroopa Liidu Sotsiaalfond).

Kas Jakob, Tiiu ja Daniel saavad tasustatud?

Jah, nad on tasustatud ja nõnda nagu kõik reklaamiagentuuri lepingulised töötajad ja eksperdid, keda kaasatakse igapäevaselt.

Seos töövõimereformiga

See konkreetne kampaania on alguse saanud uuringutest, mis näitavad, et suurem osa erivajadustega inimestest sooviks end erialaselt rakendada, töötada ja sellega olla sotsiaalselt aktiivsem ja majanduslikult kindlustatum. Kõik inimesed on oma eripäradega. Mõni asi meeldib rohkem, mõni vähem. Milleski oleme tugevamad ja milleski vähem – nii ka erivajadustega inimesed, kelle seas on väga palju andekaid spetsialiste ja tublisid töötajaid. Nende/meie (sõltuvalt kõneisikust) seas on palju andekaid inimesi, kelle senisest aktiivsem osalemine töö- ja ühiskonnaelus rikastab Eesti elu uute vaatenurkade, kogemuste, oskuste ja toredate inimestega.

Paljud takistused on pigem emotsionaalsed ja nende lahendamiseks on vaja rohkem teadmisi ja kogemusi erivajadustega inimestega koos töötamisest. See on ka selle kampaania eesmärk.

Praegu on erivajadustega inimeste tööhõive parendamiseks parimad tingimused läbi aegade, mis Eestil on olnud. Töövõimereformiga on lisandunud mitmeid tugisüsteeme, mis toetavad nii erivajadustega inimesi, tööandjaid kui ka töökollektiive laiemalt.